

Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimissä

VD/701/00.02.00.03/2025

PT/LR/MT

Vihreä valtuustoryhmä sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kuntalain ja Vantaan tavoite on kuulla kuntalaisia ja osallistaa heitä päätöksentekoon. Yksi tapa tähän on kuntalaisaloite, joita asukkailla on lain mukaan oikeus tehdä.

Jokaiseen kuntalaisaloitteeseen vastataan. Vastaus voi myös tulla valtuuston käsittelyyn, mutta kynnys on erittäin korkea (kannattajina 2 % väestöstä). Pääsääntöisesti valtuusto saa vain luettelon jätetyistä aloitteista vuosittain.

Voisimme kuitenkin hyödyntää kuntalaisaloitteita enemmän. Se on valmis mekanismi kerätä laadullista ja määrällistä signaalia kaupunkilaisille tärkeistä asioista. Laadukkaisiin aloitteisiin kannustaminen kannattaisi. Suositusten kuntalaisaloitteiden vastauksiin pitäisi saada luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuus ja myös sitoutuminen. Nyt näitä ei ole.

Tämä aloite esittää, että kuntalaisaloitteiden vastaukset tulisivat kohtuullisella kannatusilmoitusten määrällä esimerkiksi lautakuntien käsittelyyn. Kaupunginhallitukseen ja -valtuustoon kynnys olisi korkeampi, mutta paljon matalampi kuin nyt.

Porkkanoita sisältävä kuntalaisystävällisempi käytäntö markkinoisi itse itseään, mutta ehkä kuntalaisaloitteiden mahdollisuuksia voisi myös tiedottaa enemmän.”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 30

Päätös:

Päätettiin ottaa asia valmisteltavaksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Hallintosäännön 20 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Kuntalaisaloitteita voi tehdä kuntalaisaloite.fi -palvelussa sekä toimittaa kirjallisesti Vantaan kaupungin kirjaamoon joko sähköpostilla tai postitse. Kuntalaisaloitetta voidaan käsitellä vasta, kun se on toimitettu vastattavaksi Vantaan kirjaamoon. Kuntalaisaloite.fi -palvelussa on kaksi vaihtoehtoa aloitteille: aloitteen voi lähettää suoraan kaupungille tai siihen voi kerätä allekirjoituksia. Jos aloitteeseen kerätään allekirjoituksia, tulee se erikseen lähettää kuntaan, jotta käsittely alkaa.

Jos aloite on tehty kuntalaisaloite.fi -palvelun kautta, julkaistaan aloitevastaus palvelussa. Sähköpostitse ja kirjeitse saapuneisiin aloitteisiin vastataan samalla tavalla kuin ne ovat saapuneet.

Kuntalaisaloitteita on jätetty Vantaalla kohtuullisen pienissä määrin viime vuosina. Vuonna 2024 jätettiin 19 aloitetta, mikä oli merkittävästi aikaisempia vuosia vähemmän. Aloitteet painottuvat kaupunkiympäristön toimialalle. Vuonna 2024 jätetyissä aloitteissa oli suurimmassa osassa vain yksi allekirjoitus. Yli 30 allekirjoitusta oli yhdessä jätetyissä aloitteessa, joka koski Lounaniityn suojelualueeksi muuttamista.

Toimiala katsoo, ettei tarvetta hallintosäännön muutokselle ole. Käytännössä allekirjoitusrajaa tulisi laskea hyvin alhaiseksi, jotta muutoksella olisi toivottu vaikutus.

Toimiala tunnistaa tarpeen tiedottaa kuntalaisaloitteista paremmin ja koota kaikki vastaukset selkeästi näkyville Vantaan omalle alustalle. Tämä mahdollistaisi luottamushenkilöille ja kuntalaisille paremman mahdollisuuden seurata aloitteita.

Toimiala tulee vuoden 2025 kehittämään vantaa.fi -sivustoa siten, että sieltä löytyvät ne kuntalaisaloitteet, joihin on jätetty vastaus.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 33

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vihreälle valtuustoryhmälle ja 10 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Lain mukaan kuntalaisaloite tulee valtuuston käsittelyyn, jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista. Vantaalla tämä tarkoittaa yli 5000 allekirjoittajaa. Kuitenkin kaupunki voi asettaa alempiakin rajoja kuntalaisaloitteiden käsittelyyn niin halutessaan. Viime valtuustokaudella jätettiin useita kuntalaisaloitteita, jotka allekirjoitusmäärien puolesta olisi asiallista määritellä sellaisiksi, että ne tulisivat luottamuselimen käsittelyyn esimerkiksi lautakuntaan tai kaupunginhallitukseen.

Esimerkinomaisesti: Oletetaan, että kuntalaisaloitteen vastaus menisi 100:lla allekirjoituksella käsiteltäväksi lautakuntaan, 500:lla kaupunginhallitukseen ja 1000:lla valtuustoon. Tällöin viime valtuustokauden kuluessa tehdyistä aloitteista 12 olisi tullut käsiteltäväksi eli aloitteiden määrä on

verrattain vähäinen. Aloitteiden laajempi käsittely edistäisi kuntalaisten osallisuutta ja lisäisi vaikuttamismahdollisuuksia.”

Kaupunginvaltuusto 25.8.2025 § 23

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana valtuutettu Tia Seppänen esitti valtuutettu Eve Rämön kannattamana asian palautusta valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat palautusesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 46 jaa-ääntä ja 21 ei-ääntä. Puheenjohtaja totesi asian käsittelyn jatkuvan.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon perussuomalaisten ja vasemmistoliiton valtuustoryhmät yhtyivät:

“Kuntalain mukaan kuntalaisaloite on otettava valtuuston käsittelyyn, jos sen on allekirjoittanut vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista. Vantaalla tämä tarkoittaa yli 5000 allekirjoittajaa. Kaupunki voi kuitenkin asettaa alempiakin rajoja kuntalaisaloitteiden käsittelyyn niin halutessaan. Viime valtuustokaudella jätettiin useita aloitteita, jotka olisivat allekirjoitusmääränsä perusteella olleet tarkoituksenmukaista ohjata luottamustoimielimen, kuten lautakunnan tai kaupunginhallituksen, käsittelyyn.

Esimerkiksi malli, jossa 100 allekirjoitusta ohjaisi asian lautakuntaan, 500 kaupunginhallitukseen ja 1000 valtuustoon, olisi tarkoittanut 12 aloitteen käsittelyä viime kaudella. Määrä on verrattain vähäinen. Tällainen menettely lisäisi kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Nykyinen hallintosääntö mahdollistaa ja myös edellyttää, että lautakunnat käsittelevät toimivaltaansa kuuluvia aloitteita - tämä ei aloitevastauksessa käy ilmi. Pykälän tulkinta ei ole selkeä, mutta veloitetta tiedottaa lautakunnille niiden toimivaltaan kuuluvista aloitteista ei ole noudatettu.

Jatkotoimenpiteenä esitämme, että hallintosäännön kyseinen kohta selkeytetään ja päivitetään tarkoituksenmukaiseksi. Lisäksi esitämme, että lautakunnat ottavat asialistalleen ja määrittävät hallintosäännön mukaisesti menettelytavat kuntalaisaloitteiden käsittelyyn.”

Liite:

- allekirjoitettu Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimissä

- äänestyspöytäkirja, KV 25.8.2025 § 23

Muutoksenhaku: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

Hallintojohtaja Leena Rusanen
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)